

Nro. 37.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Majusnak 6-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

Béts.

A Cs. K. ministeriumban történt változásokat következő módon adja elő a' múlt szerdán este költ Bétsi Diárium: Ő Cs. K. Felsege első Directorialis ministerjét Gr. *Kollowrát Leopoldot*, a' belső dolgoknak kormányozó Statusi ministerségre; Gr. *Rottenhann Henrik* Directorialis első udvari Cancellariust hasonlóképen Status ministerségre emelni méltóztatta, olly formán, hogy mind az Törvénytételbeli, mind a' tudományokra ügyelő udvari Commissionál lévő előüléségét meg tartsa. Továbbá Gr. *Luzanzky Ferentz Prokopot* első Directorialis ministerré, *von der Mark* Bárót pedig

azon Directoriumnál al előülővé tette. Mind a' háromnak igen érzékeny és kegyelmes kabinet-beli levelkéi által adta ő Felsége tudtokra a' velek tett változásokat. Gr. *Kollowráthoz* küldött tzedulája ekképen vagyon:

Kedves *Kollowrát* Grófom! A' kegyelmed számos esztendőig tartott szolgálata a' Status eránt keresett érdemei, a' kegyelmed sokféle fundamentomos tapasztalásai és szélesen ki terjedt tudománya tökéletes bizodalmat szerzettek bennem maga eránt, 's arra ösztönöztek, hogy a' belső dolgoknak első kórmányozó Status ministerjévé tégyem kegyelmedet, tökéletes bizodalommal lévén az eránt, hogy ezen fontos hivatalját az én tökéletes meg elégedésekre, és a' Status javára fogja viselni igyekezni. — Eddig ditséretesen viselt hivatalját adja által kegyelmed a' Status kontrollója eddig vólt első előülőjének *Lazánzky* Grófnak, a' kit én első Directorialis ministerségre emeltem. — Egyszersmind tudtára adom kegyelmednek, hogy én a' Directorialis udvari Cancellariust *Rottenhann* Grófot Status minis-terré, a' *Karnióliai* fő kórmányozót *von der Mark* Bárót pedig Directorialis all előülővé neveztem ki. — *Bétsben* April. 29-dikén 1796-dikban. *Ferentz*. A' két utólsóhoz küldött tzeduláit ő Felségének nem említjük, az időnek kedvezni akarván.

Minekutánna a' *Bétsi*, *Pétersburgi* és *Berlini* Cs. és K. udvarok Lengyel Ország magok közt fel ösztatásáról lett egyyességes traktájokat Octob. 24-dik napján 1795-dik esztendőben kéz irások által meg erősítették, és a' határoknak ki mutatására Commissiókat rendeltének vólna: tettzett ő Felségének Lengyel Országi új keresményeit napnyugoti *Gallitziának*, az előbbit pedig napkeleti *Gallitziának* nevezni, 's mind a' kettőnek igazgatását egy különös és egyenesen az udvari politicum ministeriumtól függő kórmányfzékre bizoni, mellynek lakása *Krakoviában* lészzen. Továbbá

az említett napnyugoti *Gallitziát* bizonyos kerületekre osztani, minden kerületben egy rendes igazgató hivatalt tenni, és a' törvényes dolgoknak folytatására az eddig szokásban volt *Grodnoi* törvényes széket továbbá is meg hagyni.

Ezen új keresményeknek által vételekre 's a' polgári dolgoknak el intézésére tettett ő Cs. Felsége a' Tseh Országi kormányszék all előülőjét *Margelick* Bárót és udvari titkos tanátsost, mint tellyes hatalmú Commissariust, a' törvényes dolgoknak jobb rendbe való szedésére pedig a' *Lemberg*i fő törvényésznek előülőjét *Urbansky Miklós* urat oda küldeni.

A' *Krakoviában* fel állítatandó kormányszék ő Felsége rendelése szerént 7 tanátsosból, 11 titoknokból, 10 concipistából, és több szükséges személyekből fog állani. Ismét és ismét meg parantsolta ő Felsége a' Directoriumnak, hogy ezen hivatalokra olly személyeket válasszon ki, a' kik már más tartományokban is szolgáltak, és mind talentomaik, mind fegyhetetlen életek által mások felett meg különböztették magokat.

A' törvényes dolgokra ügyelő Commissió, melly e' folyó hólnapnak első napján hivatalja folytatását el kezdette, egy fel — és egy all előülőből, tiz tanátsosból, két titoknokból, két protuculistából, egy registráns Directorból, két registránsból, egy expeditura Directorból, nyoltz kancellistából, és négy futosó szolgából fog állani.

A' *Krakoviai* Universitást minden napnyugoti *Galliciában* lévő iskolákkal és tanítás módjával egyetemben előbbi állapotjában hagyta ő Felsége, és mind a' tanítókat, mind a' nevezett fő iskolának örökségeit azon tartománybeli fő kormányszék igazgatására 's védelmezésére bizta.

A' fent nevezett királyi Commissarius B. Margelik úr Krakoviába menvén, azon tartomány-
nak kórmányát kezére vette, és a' múlt April.
27-dikén nagy pompával a' fő templomba bé men-
vén, ő Cs. K. Felsége nevében közönségesen bir-
tokába lépett azon tartománynak. Ezen alkal-
matossággal következő K. hirdetmény tétetett kö-
zönségessé:

Mi II. Ferentz s. a' t.

„Minthogy az időnek környülállásai magok
után vonták a' néhai Lengyel Ország tökéletes
fel daraboltatását, és mi az Orosz Császári és
Prussziai királyi udvarokkal szerzett osztásbeli
meg egyezésünk szerént nekünk jutott kerülete-
ket birtokunk alá vettük: tettett minékünk addig
is, mig ezen új keresményeinket a' Gallitziai és
Lodomeriai Országunkhoz szorosán kaptsolnánk,
és annak szokásai's törvényei szerént igazgatnánk,
a' mi hiv emberünket B. Margelik János Vantzelt,
valóságos titkos tanátsosunkat, a' Sz. István vitézi
Rendjének vitézét, a' Cseh Orzági fő kórmány-
szék all-elölülőjét, és azon Orzágnak első korona
örzőjét, magunk helyett tökéletes hatalmú Com-
missariusi fővel oda küldeni.”

„Mi tehát minden ezen új tartományainkban
lévő vasallusoknak, birtokosoknak, lakosoknak,
és akármelly állapotba, rangba, 's méltóságba hely-
heztetet embereknek, minden papoknak és világi-
aknak, a' várasi magistratusoknak, egy szóval, min-
den kifogás nélkül mindennek parantsoljuk, hogy
a' mi tökéletes hatalmú Commissariusunkat ezen
hivataljában meg esmérni, betsülni, tisztelni és
a' mit ő a' mi nevünkben rendelni fog, szorosán
bé tellyesíteni el ne mulassák.”

„Még ugyan meg nem határoztatott a' közön-
séges hódolásnak ideje; mindazáltal addig is min-
den birodalmunk alatt lévő, és közönséges óltal-

munk alá vétetett lakosok tsendesen, engedelmesen 's úgy viseljék magokat, mintha már valósággal meg esküdtek volna hivségünkre. Erre való nézve mától fogva mindenünnen le kell a' Lengyel tzimereket szedni, 's helyettek a' mi Cs. K. tzimereinket fel függeszteni. A' magistratusok és hivatalbeliek ennekutánna nem más, hanem a' mi Felséges nevünkben folytassák a' törvényt, és szolgáltassanak igasságot, végtére a' közönséges könyörgésekbe is, mi és a' mi Fels. házunk zarattassanak bé."

„Ezeknek kötelelésségek szerént való bé telylyesítése által atyai kegyelmességünkre méltókká fogják magokat a' lakosok tenni. Ellenben a' kik reménységünkön kívül vagy ezen, vagy több következő rendelkezéseinknek ellene fogják magokat szegezni, magoknak tulajdonittsák, hogy ha mi azon kegyelmességünket, mellyel minden jobbágyainkon uralkodni szoktunk és hajlandók vagyunk, keménységre és szoros igasságra által változtatni kéntelenitetünk. — Ennek meg erősítésére a' jelenvaló hirdetményt tulajdon kezünk alá írásával és királyi petsétünkkel kívánjuk meg erősíteni. — Költ *Bétsben* Mártz. 21-dik napján 1796-dikban.

Tegnap dél előtt marsirozott itten keresztül *Josef* fő hertzeg, és Magyar Országi kir. helytartó huszár regementjének Oberslajtinant divisiója. A' *Rénusi* armádiától jött és az Olasz Országi armádiához megyen. A' divisió és bagazsiás szekerek közt 6 sarkantyús tizmás katonáné is lovaglott.

Néhány napoktól fogva B. *Alvintzy* Cs. K. hadi Tárnokmester és a' *M. Terésia* vitézi Rendjének nagy keresztése itt *Bétsben* múlat. A' múlt héten *Mária Kristina* fő hertzeg asszony nál és *Albert* királyi hertzegnél ebédlett. Innen Lengyel Országba fog menni az ott lévő Cs. K. armádiának kormányozására.

~~OLASZ ORSZÁG~~
Olasz Ország.

*A' múlt posta napon ki adadott Génuai do-
doknak folytatása.*

Illyetén környülállások között soha nem tudja a' Génuai kórmányfzék magát meg határozni, mellyik felekezethez kaptsolja magát, a' Frantziákhoz e' vagy a' szövetséges fejedelmekhez. — Hogy ha az elsőbkek mellé állana, úgy szüntelenvaló szorongattatások közzé tétetne a' ki kötőhely előtt fel's alá járkáló Anglus hajók, és a' *Peäemonti* hertzogségben vólt, de már most előbre nyomúlt eggyesült Cs. K. és *Szárdiniai* armádia miatt. Ha az utólsobbakhoz hivebbeknek mutatná magát, mint az elsőbkekhez, így is bizonyos vezedelem közt forogna, mivel a' természet és nemzetek törvényeit lábaival taposó Frantziáság, vagy egy, vagy másféleképen árt hatna nékie.

Mind az eggyik, mind a' másik esetre nézve olly forma rendeléseket tétetett a' Génuai kórmányfzék, a' mellyekből azt lehet ki húzni, hogy továbbá is meg akar maradni előbbi Constitu-
tíója mellett. — A' városi polgárokon kívül a' falusi férfiak is fegyverbe öltöztettek, és a' mint egy Aprilis közepe tájján költ Génuai tudositásból olvassuk, *Julius Raggio* 60 ezrtendős de igen bátor Patriciusra bizatott a' belső és külső várasaknak védelmezése, a' *Bissagnó* folyóvizének óltalma pedig *Spinola Pálra*. Az ezen folyó viz' partyán lévő erősségeeknek őrizetje egynéhány ezerrel szaporitatott, és számos batteriák készitettek. A' váras *Voltri* felől való oldalát *Sopránis Angelo* fogja óltalmazni, ha a' szükség kívánja, t. i. az, a' ki ennekelötte 2 ezrtendővel, a' midön a' Génuai tartományba bé mentek vólna a' Frantziák, *Finalében* kórmányozó vólt. — A' kórmányfzék *Mart. 26-dikán* költ rendelése szerént, minden idegen embernek ki kell innen takarodni, és a' Frantziák közül is tsak azoknak lészzen szabad

meg maradások, a' kik egyenesen a' Fr. követséghez tartoznak. A' Frantziák ravalzsága ebből is ki tettik, hogy a' mostani tellyes hatalmú Fr. minister *Faipoult* polgár 80 főre tévén a' hozzá tartozó embereknek számát, a' kormányszékhez béküldötte a' listát, melly azt igazságosnak lenni nem esmérte.

Lengyel Ország.

Minthogy még eddig semmi officialis tudósítást nem vettünk a' Valachiában támadt Lengyel Confoederatióról, hitelt nem adhatunk az ezt hirdető külföldi újság leveleknek, mellyek újobban azt hirdetik, hogy a' *Párisból Konstantinápolyba* ment Lengyel követ *Oginsky* Gróf legyen annak a' feje, a' mellynél sok hivataljaiktól megfosztatott Lengyel tisztek vettek szolgálatot. — Minden eddig *Warsóviában* tartózkodott Lengyel tiszteknek, és az olly idegen személyeknek, a' kiknek foglaltatosságok nintsen, keményen megparantsoltatott a' Fels. Prussziai király nevében, hogy 14 nap alatt takarodjanak ki onnan. Úgyan ott ki hirdettetett, hogy a' Prussziai közönséges törvénykönyv a' Lengyel nemzet hasznára német nyelvből deákra fog fordittatni. — A' *Krakóviai* és *Sendomiri* Prussziai kerületek nem déli Prussziához, hanem felső Szilésiához fognak tsatoltatni, melly végből *Warsóviába* küldetett Gróf *Hoym* Szilésiái fő kormányozó. — *Stanislaus Augustus* vólt Lengyel király beteg agyban fekünni mondatik *Grodnában*.

Batáviai Respublika.

Hágából April. 19-diken, Bournonville Generális a' múlt pénteken innen el utazott és minnekutánna a' maga ármádiáját és a' mi határainkat meg fogja szemlélni, *Utrechti* fő kvártélyába megyen. A' mi szolgálatunkban lévő 25000 főből

álló Fr. ármádia zsóldjának meg szaporitását kívánja, melly esztendőnként egy millió forintra megyen, holott így is több zsóldja vagyon a' Fr. katonának mint a' miénknek.

A' Conventnek mostani előülője *Bicker*, hivataljának tegnapi napon lett el kezdésével arra kérte a' nemzeti képviselőket, hogy mennél rövidebben lehet adják elő értelmeket. — A' múlt pénteken a' *Batáviai* tisztek deputatiót küldvén a' Conventbe azon panaszkodtak, hogy még most is hivatal nélkül vagynak, melly miatt nagy lárma esett a' gyűlésben. — A' tegnapi gyűlésben jelentek meg elsőben a' tagok új övedzőikben; ugyan ekkor kívánta a' *Hollandiai Brabantzia*, hogy ő nékie is szabad legyen a' nemzeti Convent Commissióiba deputátusokat küldeni. Ebben olvastatott fel egy ministerünknek az a' levele is, mellyben azt a' jelentést tette, hogy számos Austriai seregek marsirozzanak a' *Rénus* alsó környéke felé.

Hágából April. 19-dikén. A' Belga nemzet mindenkor szorosán meg szokta a' nemzeti törvényeket tartani. A' nemzeti Convent is igen szép próbáját adta ezen hivségének, mellyel a' minden jussoknak leg szentségesebb jussait gyakorolni szokta. Két búzával meg terhelt külföldi hajók a' tengeri veszélyek között kéntelenek vóltak a' *Hollandiai* kikötőhelybe bé futni, s' portékáikat a' szárazra ki hordani. Minekutánna meg károsított hajóikat meg jobbitották vólna, engedelmet kértek a' Conventől portékáiknak hajókra való rakására 's másuvá való vitelekre, a' nélkül, hogy az azért adatni szokott harmintzádot le fizették vólna. A' nemzeti Convent nem vizsgálódván, hová és kinek akarják gabonáikat vinni, hiven meg tartotta a' nemzeti törvénynek ezen principiumait: *Neutralis hajón neutralis portéka vagyon*, és szabadon botsátotta a' hajókat, példát adván magáról, melly igen szeresse az igasságot.

Frantzia Ország.

A' *Roberspiere* kégyetlen uralkodása alatt guillotiniroztatott *Petion*, *Buzot*, *Valaze*, *Gorsas*'s több nemzeti képviselőknek özvégyei, az April. 10-dik napján tartatott gyűlésben, magoknak, 's árvaiknak tapláztatásokra segedelmet kértek az ifjább Tanátstól. — Esedező leveleknek meg vizsgálására ki rendelt Commissionának képében, jelentést tévén felölök *Bailleul*, így szóllott: „Mint nemzeti képviselők' hitveseinek semmivel sem tartozik a' respublika: mivel mindazáltal az ő férjeiknek holt testeiken készített magának utat a' despotismus, méltók a' respublika azon nevezetes védelmezőinek számok közé tétetni, a' kik hazánk bölldogságáért életeket fel áldozták. Ha fel támadhatnának, és közinkbe jöhetnének, a' legnagyobb örömmel és háláadással fogadnánk őket! helyettek szomorú özvegyeik 's árvaik jelennek meg előttünk, kiknek szegénységek leg inkább magasztalják azoknak igaz hazafiui szereteteiket, a' kik hazánk védelmezése mellett életeket elvesztették.” — *Bailleul* erre azt javasolta, hogy néhai *Petion*, *Caras*, *Gorsas*, *Valaze*, *Buzott*, *Brisot* és *Philippeaux* nemzeti képviselők özvegyeinek 2000 liver pensio rendeltessen esztendőnként, és ha az özvegyek meg halnának, árvaiknak is ki fizettessen 14 esztendős korokig. — Ezek eránt azt végzette az ifjú Tanáts, hogy ezeknek neveik is a' resolutionale projectumba iktattassanak bé, mellyből azt a' következtést lehet ki húzni, hogy az esedező özvegyek kegyelem fizetést fognak nyerni.

A' *Konstantzinápolyban* vólt Fr. ministert *Deschorchest* egy *Hennin* névű polgár, a' ki ennekelötte ottan Fr. Agens vólt a' respublika részéről, azzal vádoelta, hogy hűségtelen folytatta a' maga kötelességét. Ellenben sok tanubizonyságok által megmutatta *Deschorches*, hogy fundamentom nélkül valók légyenek vádjai.

Laharpe igen hires Frantzia Tudós, a' kit hazafiai a' szép tudományok Patriarkájának neveznek, olly nagy szegénységben él *Párisban*, hogy kéntelen bibliotekájából a' leg szebb munkákat, *Euripides*, *Longinus*, *Homerus* s. a' t. ritka és szép kiadásait egygyenként el adogálni. — Az úgy nevezett *Párisi Journal* közönséges levelekbe, egy írást iktattatott bé, mellyben következő módon, nyilatkoztattya ki magát a' Publicum előtt: „Mivel, *úgymond*, régtől fogva meg folytattam vagyonaimtól, és mivel azon szomorú állapot miatt, mellyben fél esztendő óta fogva vagyok, elméleti foglalatosságaimnak szükséges eszközeit sem szerezhetem meg, ágyamnál 's könyveimnél egyebem nem maradt. — Az utólsóbbakban igen gyönyörködöm, úgyde szükségesebb életem fenn tartására az eledel az olvasásnál s. a' t.” Ezen levélnek közönségessé lett tétele után mingyárt szép summa pénzt szedtek öszve szamára barátjai, 's a' tudományt kedvellő esmérői, és neki meg küldötték.

A' déli osztályok, úgy mint *Kis-Britannia* és *Normandia* zenebonás lakosinak le tsendesítetésekre következő hirdetményt küldött közikbe a' *Párisi Directorium*: „*Polgárok!* Végtére el érkezett az a' nap, mellyen a' Constitutionának áldott fénye ti felettetek is, mint a' hazának több fiai felett világoskodik. Meg szabadítván a' törvény nélkül élt embereknek uralkodásoktól, végtére hat esztendőig tartott sok ide 's tova való hányattatásaitok után békességet és szabattságot találhattok a' törvény uradalma alatt! Kezetekben vagyon boldogságtok, a' mellyet kiváltképen az által tehettek álhatatossá, ha a' bosszúállás útálatos tanácsairól, mellyet a' pokolbeli lélek táplált eddig közöttetek, tökéletesen és igazán le fogtok mondani. — Az eddig benneteket meg nem győzhett idegenek még most is a' közöttetek való szakadásokra támaszkodnak. E' végre mutogatják magokat a' tenger partjai körül, e' végre ki-

ván benneteket öfzve zavarni, és köztetek továbbá is szakadásokat tsinálni; indulatos és hamar fel gerjedő embereket, a' kiket ti sem nem szerethettek, sem nem gyűlölhettek, kerestek köztetek az idegenek, ezek minden köztetek lévő gonofzoknak szerzői, a' kik Fr. Országának végső veszedelmére szüntelen táplálták az ellenséges indulatoknak égő pontját. Keveset gondólnak ők azzal, akármi úton módon gyengítsék meg a' respublika fundamentomát; nem gondólnak ők azzal, mellyik rész diadalmaskodjon a' másikon, tsak hogy áldazatjaivá tehessenek benneteket bosszúálló kivánságaiknak — tsak hogy patakokkal folyjon a' Fr. vér, tsak hogy azon meg emészto erő, melly ha egészlen ellenek fordítatna, ártalmokra lehetne mi magunk által emésztessek meg.”

„Annakokáért gondoljátok jól meg, és mutassátok ki azt akárki légyen az, akárminémű gondolkodás módjával birjon, akárminémű köntösben jelenjék meg ezen erköltstelen és vért szomjuhozó zenebonának táplálására. Hogy ha indulatos tüzeiteket akaratotok ellen is fel lobbantani kívánják, gondoljátok meg, hogy minekutánna annyi véreteket ki ontottátok, szükség lészzen a' még ereitekben folydogálót meg kimélleni. — Indulatos de jó emberek! nyissátok fel sziveiteket a' hazaszent szeretete, a' szent baráttságnak és mind azon mértékletes hajlandóságoknak bé vételére, a' melylyekről *Vaucluse* patakjai és kútfejei igező 's bájoló képeket raknak elötökbe! (e). Nagy lelkű emberek a' haza szeretetinél nagyobb virtus nin-

(e) *Vaucluse* Fr. Országának a' leg kellemetesebb és gyönyörűségesebb remete helye, Avignon túl 4 óránira, holott egy igen gyönyörűséges kútfő is találtatik. Itten készítette el Petrar-cha maga *Szerelmes verseinek* leg több részét,

tsen. Vajha ez a' virtus lelkesitené meg azoknak sziveiket, a' kik azoknak a' vétkes indulatoknak, mellyek mindenkor nagy gonofzságot szoktak szülni, engedelmeskednek. — Most, a' midőn egész Fr. Ország kívánva kívánja a' tsendességet, mellynek elérésére szükség a' belső elleuségeskedésnek magvait meg fojtani, és ölzve kaptolt erővel diadalmaskodni külső ellenséginken; most, a' midőn a' hat elztendőig hazánkat rontó függetlenség után a' Constitutonalis törvényeknek tsendes világja és meg újító 's meg elevenítő melege következik; most, a' midőn minden sziveknek a' haza szentséges tüze által kell meg melegíteni, szükség a' gyűlölségnek 's háborúságnak tsiráit magatokban meg fojtani, a' mellyet az idegeneknek láthatatlan kezeik továbbá is táplálni akarnak köztetek. — — Szorgalmatos és munkás emberek! gondoljatok meg, hogy a' békességet szerető ember a' szüntelen háborgó *Vesuvius* lábainál nem keresi a' maga tsendességét és bóldogságát."

Elegyes dolgok.

Wetzlárban semmi névvel nevezendő emigránsnak nem lehet harmad napnál tovább múlatni. — A' *Rénus* alsó környékén lévő Cs. K. ármádia 30000 főre szaporítatik. — *XVIII. Lajos* Fr. király következő levelet irt *Veronából Stofflet* Generális haláláról *Conde* hertzegnek: „Kedves rokonom! Épen most vettem *Stofflet* halálának szomorú, de fájdalom! bizonyos hírét, a' ki is maga vitézi bátorságához, Istenéhez és királyához való szeretetének áldozatjává lön. Ezen való szomorúságomat felettébb öregbiti azon tehetetlenség, a' melly engemet azon utolsó tisztelet adástól, mellyel minden valóságos Fr. katonának tartozna néki, el von. Ahozképest vigye azt végbe kedves rokonom érettem, mondásson ezen vitéz ember lelkéért Sz. misét, és maga is jelenjék meg azon a' kórmányára bizatott vitéz nemeseikkel együtt. A' fájdalom közönséges szavának,

és az eránta való tiszteletnek a' *Rénus* partyaitól fogva a' *Ligeris* partyáig meg kell zendülni, holott a' belső Royalisták kedves vezérjeknek halálát gyászolják, 's az által fogják e' világ előtt meg bizonyítani, hogy a' jó Frantziáknak, egy szivek és egy lelkek vagyon s. a' t."

A' *Tunisi Dey* azért törte meg az Angliával való békességet, mivel két ott lévő fregattát egy kuttert és öt gabonával meg terhelt 's *Marsiliába* szándékozó hajókat el rablottak a' *Tunisi* révben lévő Anglus kapitányok. — A' Fels. *Bétsi* és *Pétersburgi* udvarok nagyon szivekre vévén a' Fr. királyi hertzegek ügyét, minden úton módon boldogítani akarják őket. — *Lalande* igen hires tsil-lag vizsgáló *Párisban*, ezer millió lélekre teszi e' mi látható kerek földünk lakosainak számát. — A' múlt Mártz. 16-dikán parantsolatot küldött a' *Saxoniai V.* fejedelem a' *Lipsiai* fő iskolában tanító theologusokhoz, mellyben keményen megtilalmazza a' keresztény vallás sarkalatos tzikkelyeinek martzongását. — Minapában olly vastag'ssetét felhő borította bé *London* felett az eget, hogy a' leg világosabb szobákban és templomokban sem lehetett gyertya világ nélkül olvasni. — A' *Hesszen-Homburgi* Landgrófnak ötödik fiát *Ferdinand* hertzeget a' *Lotharingiai Károly* regementjénél Kapitánynak tette a' Fels. Császár. — Gr. *Szuwarow* Orosz Feldmarsal Márt. 18-dikán ment *Pétersburgból* az ármádiához. — A' *Yorki* hertzeg a' lóról le esvén egy kevéssé meg ütötte magát. — Egy *Brüsszeli* gazdag ember 1000 Lajos aranyába fogadott a' másikkal, hogy a' jelenvaló Fr. háború a' jövő esztendőben is fog még folytattatni. A' *Hálai* árvák háza tipografiájában 1712-dik esztendőtől fogva 1795-diknek végéig egy millió 659883 darab biblia nyomtattatott, ide nem szám-lálván az ott ki adott új testamentomokat és soltárokat. — A' *Hesszen-Darmstadt* Landgróf 3 battalion katonaságot botsátott Anglus zsóldba. — A' *Hágai* Convent manifestumot adott ki *Angliai* ellen.

Néhai *Charette* Generális fő papja az ügy nevezett *Grand-Aumonier de France*, *Gogue*, a' ki újabb verbung piatzot állított fel a' Royalisták számára, és minden rekrutának 120 liver áldomás pénzt adott, meg fogatván agyon lövetett (f). *Koblentzben* egy közönséges rendelés hirdettetett ki, melly szerént minden házi gazda köteles a' nála valaha szálláson volt Fr. emig ransoknak neveiket, rangjokat és sorsokat szorosán fel jegyezni 's bé adni. Ez a' parantsolat még azokra a' mester emberekre is ki terjesztetik, a' kik az emigránsok számára valamit dolgoztak. — Nem régiben több nevezetes embereknek házaikban Frantzia őriző katonák menvén bé, minden irásaikat el petsételték. — A' *Skáldis* vizén való szabados hajókázás és kereskedés miatt, gyakor-ta való conferentiát tartottak a' *Hágai* Convent és *Noel* Fr. minister. — A' Prussziai koronához tartozó *Vesztfáliai* tartományoktól 15000 mázsa búzát, gabonát és árpát, 12000 mázsa zabot, 's ugyan annyi mázsa húst kívántak az ott lévő Fr. seregek.

Hadi Történetek.

Olasz Országban.

A' múlt hólnapnak 25-dikén költ Olasz Országgi tudósítások szerént, az alatt, mig az *Acqui* környékén öszve gyült Cs. K. armádia *Nizza della*

(f) *Grand-Aumonier de France*, *deákúl*, *Supremus largitionum sacrarum Regis Galliae Praefectus*, a' leg főbb papi személy volt a' Fr. udvarnál, a' sz. *Lélek vitézi Rendnek* *Commendátora*, a' *Clérusnak*, az *alamisnáknak*, a' *templombeli kintseknek*, és a' királyi kápolna ékességeinek fő gondviselője s. a' t. Ez a' fő papi személy, a' jelenvaló Fr. revolutió alatt szüntelen *Charette* mellett volt.

Pagliába marsirozott, és a' kórmányozó vezér a' már *Albáig* előre nyomúlt ellenségnek meg akadázására illendő rendeléseket tett és a' *Pedemonti* ármádiát is öfzve kaptsóltá vólna a' *Pedemonti* seregekkel: olly nagy erővel és sebességgel közelgetett az ellenség az egyesült Cs. K. és *Pedemonti* seregekhez, hogy kéntelen vólt *Colli* Cs. K. F. M. Lajtinant *Moncaglierig* magát vissza vonni, hanem azon esetre, hogy a' Frantziáság *Cherascoig* vissza nyomúlni akarna, *Fossanó* és *Cherasco* közt vigyázo seregeket hagyni.

Mivel még most is szüntelen való mozdulásban vagynak az Olasz Országi seregek: lehetetlen vólt a' regementeknek a' múlt April. 11-dik napjától fogva 15-dik napjáig történt tsatákban szenvedett veszteségeket fel jegyzeni és a' Fels. hadi Kantzelláriának bé küldeni. — A' Fr. desertorok és azon tartománybeli lakosok egyenlőképen bizonyították, hogy a' fent meg jegyzett történetekben sok embert és két Generálist is vesztett az ellenség.

Vukassovich Oberster úrat, a' ki mind az utolsó Török, mind a' jelenvaló Fr. háborúban, mind leg közelebb a' múlt April. 15-dikén történt tsatában igen szép próbáit adta maga hadi tudományának, Gen. Majorságra emelte Fels. Urunk.

* * *

*

N A E N I A

D E

EXCELLENTISSIMI ILLUSTRISSIMI

L. B. FRANCISCI SPLENY,

VACIENSIIUM ANTISTITIS TRISTI OBITU.

1 7 9 6.

Omnes eodem cogimur: omnium

Versatur urna. *Horat. L. II. Od. 3.*

Si sceptrum Regum, si diademata

Volvuntur atrox turbine funeris;

Non ergo mirum, si revelli

Praesuleas videam Tyaras.

*Francisce Praesul! gloria Vaciae!
Virtutis ardor, gemma Scientiae!
Lux, Norma honesti! jam sepulchro
Clauderis, et subis arcta fata.*

*Candor, decori regula, sanctitas,
Amorque Justi, nudaque Veritas
Revinciuntur peplo: ad urnam
Triste gemunt, lacrymasque fundunt;*

*Quiesce Praesul, magna anima! Diis
Si visum, ut altis Clarior emices
Orion astris: Te aeviternum
Sydus, ab hoc tumulto sequemur.*

T U M U L U S

M U S A M E L P O M E N E.

Hic mihi flere licet, tumulum circumdare lauro:
Subrigat hic tristes myrtea sylva comas.
Procrescant, lacrymisque meis haec proferat arbos
Vitam: stelliferas se levet usque plagas.
Hoc pia *Francisci* tumulantur corpora saxo!
Fortunate lapis! qui pia busta tegis.
Si mea tam late pateant praecordia Praesul!
Aeternum nostro contegerere sinu.
Pallenti tumulum viola ambio: *Splényus urna*
Hac silet: hic miserum me meus urit amor.
Octonas jam nunc Pindo numerate Sorores;
Planget Praesuleum Melpomene ad Tumulum.

Planxit Nitriae.

*Fidalcus Ladonius,
Poëta Arcas, e S. Pii.*